

10

4 SARMAL 1 GENEL

5 DENEME

MEB ÖĞRETİM PROGRAMINA UYGUN

AD: _____
SOYAD: _____
SINIF: _____
NUMARA: _____

1. Bu testte Türk Dili ve Edebiyatı alanına ait 30 soru vardır.

2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Türk Dili ve Edebiyatı Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Koşma

Ala gözlü nazlı dilber
Sen olası benim gibi
Zülfün dökük boynun bükük
Sen olası benim gibi

Bahçende güller bitmesin
Dalında bülbül ötmesin
Kapından cerrah gitmesin
Sen olası benim gibi

Karac'oğlan der mert gibi
Yanar yüreğim od gibi
Bir ok yemiş bozkurt gibi
Sen olası benim gibi

Karacaoğlan

Karacaoğlan'dan alıntılanan bu dizeler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kafiye ve redife yer verilmiştir.
- B) 8'li hece ölçüsüyle oluşturulmuştur.
- C) Kavuştak kullanılmıştır.
- D) Dörtlük nazım birimiyle oluşturulmuştur.
- E) İmgeli anlatıma yer verilmemiştir.

2. I. Metin

Koşma

Bülbül havalanmış yüksekten uçar
Has bahçe içinde gülüm var, deyi
Seni seven yiğit serinden geçer
Güzeller içinde yârim var, deyi

II. Metin:

Koşuk

Öpkem kelip ogradım
Arslanlayı kökredim
Alplar başın togradım
Emdi meni kim tutar

Yukarıdaki metinlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. metin âşık edebiyatı geleneğiyle yazılmıştır.
- B) II. metin anonim halk edebiyatı geleneğiyle yazılmıştır.
- C) Her iki metin de yalın ve anlaşılır bir durumdadır.
- D) Her iki metin de hece ölçüsüyle oluşturulmuştur.
- E) Her iki metinde de ahenk unsurlarına dikkat edilmiştir

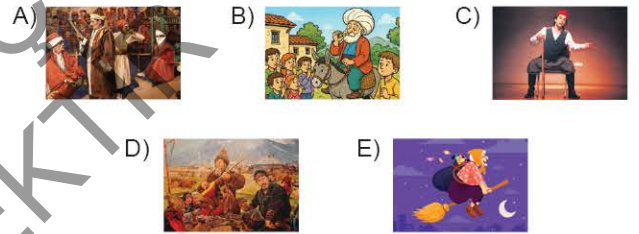
3. Gökyüzünde süzülen beyaz bir kuş
Kanatlarında umut, yüreğinde coşku
Ne zincir tanır ne sınır ne duvar
Uzaklara gider, arar kendi ışığı

Engin denizlere konar bir sabah
Ufuklar çağırır gizemli bir ah
Rüzgârla birleşir sonsuz yolunda
Hayalini taşır mavi diyarda

Bu şiirde işlenen tema aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Aşk
- B) Özgürlük
- C) Merhamet
- D) Ayrılık
- E) Hüzün

4. Aşağıdaki görsellerden hangisi Türk halk kültürü ile ilgili olamaz?

5. Aşağıdaki dörtlüklerin hangisinde sanatsal bir söylem sınırlıdır?

- A) Ben deniz kenarındaki odamda
Pencereye hiç bakmadan
Dışardan geçen kayıkların
Karpuz yüklü olduğunu bilirim
- B) Desem ki vakitlerden bir nisan akşamıdır
Rüzgârların en ferahlatıcısı senden esiyor
Sende seyrediyorum denizlerin en mavisini
Ormanların en kuytusunu sende gezmekteyim
- C) Geniş, siyah gölgesi hayatımı kaplayan
Tepemde kanat germiş bir kartaldır yalnızlık
Kalp çarpıntılarıyla günleri hesaplayan
Bir benim, benim olan bir masaldır yalnızlık
- D) Yakışmıyor cepheyi terk edişin
Mert dayanır, namert kaçır sevdiğim
Fazla sürmez hatanı fark edişin
Hüzün eken, hüsrân biçer sevdiğim
- E) Vakit sensiz gecen günün ertesi
Sustu tüm kuşların sen şakrak sesi
Zevk sefa mevsimi, yas neyin nesi
Nedendir matem durup dururken

14. I. Tekerlekler yollara bir şeyler anlatıyor
Uzun yollar bu sestten silkinerek yatıyor
II. Henüz lâıyk değılken tomurcuk kadar aşka
Sana gül bahçesini kim açar benden başka
III. Git ki siyah gözlerin arkada kalmasınlar
Git ki gamlı yüzümün hüznüyle dolmasınlar
IV. Mademki benli hayat sana kafes kadar dar
Uzaklaş ellerimden uçabildiğın kadar
V. Ne vedaya gerek var, ne de mektuba hacet
Git de Allah aşkına bir selâma muhtaç et
Yukarıdaki beyitlerde kafiye çeşitleri eşleştirilirse hangisi dışta kalır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

15. Gözüm Kesmiyor

Sessizim ne kadar üzsen de beni
Ağzımı açmaya gözüm kesmiyor
Vurduğın zincirden çözsen de beni
Bırakıp kaçmaya gözüm kesmiyor

Ne olur git deme kalbimi kır da
Meleyen gönlümü kaptırma kurda
Sıratı geçecek imanım varsa
Aşkından geçmeye gözüm kesmiyor

Cemal Safi

Bu şiirde aşağıdaki söz öbeklerinden hangisi deyimdir?

- A) Vurduğın zincirden
B) Gözüm kesmiyor
C) Meleyen gönlümü
D) Sıratı geçecek
E) Ne kadar

16. (I) Hoşgörü, bireyler arasında olası anlaşmazlıkları çözmek ve toplumsal birliği güçlendirmek için önemli bir araçtır. (II) Bu değer, insanların hatalarını anlamak ve affetmeyi içerir. (III) Bu da ilişkilerde uzlaşma ve büyüme sağlar. (IV) Hoşgörü, toplumların karşılıklı anlayış ve dayanışma içinde bir arada yaşamasına katkıda bulunarak daha barışçıl bir dünya için temel bir unsurdur. (V) Hoşgörü, insanların farklılıkları zenginlik olarak görmelerini ve birbirlerine karşı anlayışlı olmalarını teşvik ederek küresel düzeyde uyumu destekler.
Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde isim tamlamasına yer verilmemiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

17. Kimi şairlerin dünyasında belli sözcükler, neredeyse onların kimliğiyle özdeşleşir. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın yazılarında zaman, çoğu kez geçmiş ve geleceği birbirine bağlayan bir köprü olarak çıkar karşımıza. Bir başka yerde rüya, insanın hem iç dünyasına hem de varlığın derin katmanlarına açılan bir kapı gibi belirir. Onun denemelerinde musiki, yalnızca bir sanat dalı değil aynı zamanda varoluşun gizli ritmini sezdirmeye çalışan bir anlatım biçimidir. Romanlarında ise huzur, çoğu kez kırılğan ve geçici olan bir arayış hâline dönüşür. Bütün bunların arasında mazi, kimi zaman hüznü bir özlem, kimi zaman da bugünü anlamlandıran bir kaynak olarak öne çıkar.

Aşağıdakilerden hangisi parçadaki altı çizili sözcüklerden herhangi biriyle eş, yakın yada zıt anlamlı değildir?

- A) Geçmiş B) Gerçek C) Ezgi
D) Sükûnet E) Düzen

18. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "dolaylı anlatım"a başvurulmuştur?

- A) Üniversitede verdiği konferansta, "Bir toplumun gelişmesi, yalnızca bilgiye ulaşmasıyla değil aynı zamanda bu bilgiyi nasıl kullandığıyla ölçülür." diyerek dinleyicilerin dikkatini çekti.
B) Toplum bilimciler, farklı dönemlerdeki kültürel değişimlerin, bireylerin davranışlarını ve yaşam biçimlerini köklü biçimde dönüştürdüğünü ileri sürmektedir.
C) Öğrencilerin düşünme biçimlerini anlatırken onların yalnızca derslerde başarı göstermelerinin yeterli olmadığını, aynı zamanda hayatı sorgulamaları gerektiğini vurguladı.
D) Tarihçilerin üzerinde durduğu önemli bir nokta, insanların geçmişi hatırlama biçimlerinin, yaşadıkları coğrafyadan ve içinden geçtikleri toplumsal koşullardan derinden etkilenmesidir.
E) Sanatın özünü anlamak isteyen biri, resimden edebiyata, müzikten tiyatroya kadar farklı alanlarda ortaya çıkan eserlerin ortak bir ruh taşıdığını görebilir.

19. Her ne kadar teknolojik yenilikler günlük yaşamı kolaylaştırırsa da bu yeniliklerin anında uygulanması (hayata geçi-
I
rilmesi) ve toplumda hemen fark edilir bir yarar sağlaması
zorunlu (mecburi) değildir. Bazı buluşlar, önce teorik ola-
II
rak anlaşılmalı ve yalnızca uzun vadede (sürede) etkileri
gözlemlenmelidir. İnsanların bilgi edinme arzusu (isteği),
III
yeniliklerin değerini anlamakta temel bir rol oynar. Böylece
IV
araştırmaların güvenilirliği ve bilimsel süreçlere duyulan gü-
ven artırılır ve gelecekte daha sağlam (sıhhatli) bir bilimsel
V
ortam oluşur.

Bu parçadaki numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı parantez içinde verilen açıklamayla uyuşmamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

20. Şafak kuşlarının kanadı pembe
I
Yeşil dal uçlarında ümit tomurcukları
II
Hüzün denizlerinde karıcığır köçekçe
III
Gül bahçelerinde yaz çocukları
IV
V

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüklerden hangisi türü yönüyle ötekilerden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

21. Doğanın sakinliği, insanın ruhunu besleyen bir kaynaktır.
I
Yeşil ağaçların gölgesinde geçen bir gün, stresi azaltabilir
II
ve zihinsel ferahlığı artırabilir. Doğa yürüyüşleri, beden
III
yanı sıra ruhu da canlandırabilir, insanı doğanın güzellikleriyle
buluşturarak ona içsel huzur sunar. Taze havanın kokusu,
IV
deniz dalgalarının sesi veya kuşların cıvıltısı, doğanın ses-
V
leri, zihinsel dinginlik ve gevşeme sağlar.

Bu parçada numaralanmış tamlamalardan hangisi türce ötekilerden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

22. Hoşgörü, farklılıkları anlamak ve saygı göstermek anlamına gelir; bu, insanlar arasında olumlu bir ilişki kurmada temel faktördür. Hoşgörü, çeşitli kültürlerin, inançların ve görüşlerin bir arada var olabilmesini mümkün kılar. Farklı bakış açılarına saygı göstermek, hoşgörünün temelini oluşturur ve bu, daha sağlıklı iletişim ve iş birliği ortamlarının oluşmasını sağlar.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Somut isim B) Çoğul isim C) Tür ismi
D) Soyut isim E) Topluluk ismi

23. (I) Dünya genelinde teknoloji hızla ilerliyor ve yapay zekâ ile makine öğrenimi, birçok sektörde devrim yaratıyor. (II) Bu gelişmeler, iklim değişikliği ve çevre koruma gibi kritik sorunlarla mücadelede de önemli bir rol oynuyor. (III) Sağlık ve tıp alanındaki yenilikler, pandemilerin yönetiminde ve tedavi yöntemlerinde büyük ilerlemeler sağlıyor. (IV) Sosyal medya, dijitaldeki etkileşimleri güçlendirirken ekonomik trendler ve krizler küresel piyasaları etkiliyor. (V) Eğitimde uzaktan öğrenme yöntemleri yaygınlaşırken uzay araştırmaları ve kültürel çeşitlilik konuları geleceği şekillendiriyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde isim tamlaması yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

24. Kimi zaman uzun yürüyüşlerimizde, çocukluk anılarımızı birbirimize anlatır, içten bir samimiyetle saatlerimizi geçirirdik. Bu sohbetler, yıllar içinde dostluğumuzu daha da güçlendirir ve ilişkimizin canlılığını ayakta tutardı.

Yukarıdaki parçada geçen "ayakta tutmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zorluklara rağmen bir değeri ya da durumu sürdürmek
B) Birine destek olmak için onu anlamaya çalışmak
C) Bir konuyu farklı yönleriyle değerlendirmeye almak
D) Ben dilini bir kenara bırakıp biz olmaya uğraşmak
E) İlişkinin monotonluğunu devam ettirmek

29. İslamiyet'ten önceki Türk edebiyatı, büyük ölçüde sözlü geleneğe dayanmaktadır. Bu dönemde destanlar, toplumun hafızasını ve değerlerini aktaran başlıca edebî ürünlerdir. Şamanlar, kamlar ve ozanlar hem dinî törenlerde hem de toplumsal kutlamalarda şiirler söylemiş; bu şiirlerde doğa, savaş ve ölüm gibi temalar işlenmiştir. Bu dönemde kullanılan dil oldukça yalın ve yabancı etkilerden uzak olup ahenk unsurları genellikle ölçü ve kafiye yoluyla sağlanmıştır. *Göktürk Kitabeleri* ve Uygur metinleri ise yazılı edebiyatın ilk örnekleri olarak kabul edilmektedir. Ancak yazılı edebiyat ürünleri sınırlı sayıdadır ve daha çok devlet işlerini, kahramanlıkları ve öğütleri konu edinmiştir.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İslamiyet Öncesi Türk edebiyatında sözlü gelenek yazılı geleneğe göre daha zengindir.
- B) Destanlar, dönemin toplumsal hafızasını ve kültürel değerlerini yansıtan önemli ürünlerdir.
- C) Ozanlar, toplumsal ve dinî hayatın çeşitli alanlarında aktif rol üstlenmiştir.
- D) *Göktürk Kitabeleri*, devlet işlerinden bahsetmekten çok dinî meselelere odaklanmıştır.
- E) Dönemin şiirlerinde ölçü ve kafiye ahenk unsurları olarak kullanılmıştır.

30. Masallar, çocuk gelişimine katkı sağlayan önemli araçlardan biridir. Bu öyküler, çocukların hayal gücünü geliştirir, yaratıcı düşünme becerilerini teşvik eder ve duygusal zekâlarını olumlu yönde etkiler. Masalların içerdiği karakterler ve olaylar, çocukların farklı duyguları tanımasına ve yönetmesine yardımcı olur. Aynı zamanda, masallar aracılığıyla çocuklar değerler, etik ve doğru ile yanlış arasındaki farkı anlamayı öğrenirler. Masalların içerdiği öğretiler, çocukların sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklerken aynı zamanda empati kurma yeteneklerini güçlendirir. Ebeveynlerin ve eğitimcilerin çocuklara masal okumaları, çocukların dil becerilerini geliştirmesine ve okuma alışkanlığı kazanmasına da katkı sağlar. Bu nedenle masallar çocukların sağlıklı bir şekilde büyümelerine ve olgunlaşmalarına yardımcı olur.

Bu parçadan hareketle masallar ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Çocukların hayal gücünü zenginleştirerek yaratıcı düşüncelerine katkıda bulunur.
- B) Çocukların farklı duyguları tanımasına ve onları kontrol etmesine yardımcı olur.
- C) Çocuklara değerler ve etik ilkeler kazandırarak doğru ile yanlış ayırt etmelerini sağlar.
- D) Çocuklara hızlı okuma alışkanlığı kazandırarak dil becerilerini geliştirir.
- E) Çocukların duygudaşlık yeteneklerini geliştirmekte rol oynar.

1. Bu testte Sosyal Bilimler alanına ait sırasıyla, Tarih (1 - 12), Coğrafya (13 - 22), Felsefe (23 - 26), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (27 - 30) ile ilgili 30 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Sosyal Bilimler Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1. Türkiye Selçukluları Dönemi'nde uygulanan ikta sistemi, hem taşrada üretimin denetlenmesini hem de seferler için atlı birliklerin hazır tutulmasını sağlamıştır.

Buna göre

- I. askerî yükün devlet bütçesine getirdiği maliyetin azaltılması,
 II. merkezî otoritenin taşrada güçlenmesi,
 III. şehirlerde kale inşasının hızlanması

gelişmelerinden hangilerinin ikta sisteminin sonuçları arasında yer aldığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
 B) I ve II
 C) I ve III
 D) II ve III
 E) I, II ve III

3. "4 Temmuz 1187 sabahı, Celile Gölleri'nin ötesinde Kudüs Krallığı ordusu susuzluktan bitkin hâlde ilerliyordu. Selahaddin'in ordusu, güneşin kavurucu sıcaklığını kendi lehine kullanarak düşmanı dar bir alanda kuşattı. Alev alev yanan otlar, Frankların moralini çökertti. Gün sonunda Haçlı sancakları birer birer düştü ve Kudüs'ün kapılarını açacak zafer kazanılmış oldu." Carole Hillenbrand

Bu metinde anlatılan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Haçlı Seferleri'nin sona ermesi
 B) Hittin Savaşı'nın kazanılması
 C) Arap Yarımadası'nın Müslümanlara geçmesi
 D) II. Haçlı Seferi'nin başlaması
 E) Akkâ'nın kuşatılması

2. Mengücekliler, Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası ile Erken Dönem Anadolu mimarisinin zirvesini temsil etmiş; bu eserler hem sanat hem de sembolik anlam taşımıştır.

Bu bilgiye göre Mengüceklilerin aşağıdakilerden hangisiyle öne çıktığı söylenemez?

- A) Sanat ve mimari alanında özgün eserler vermekle
 B) Toplumsal ihtiyaçlara yönelik yapılar inşa etmekle
 C) Dinî ve sembolik mimariyi bir arada kullanmakla
 D) Beylikler Dönemi Anadolu mimarisine yön vermekle
 E) Askerî otoriteyi mimariyle pekiştirmekle

4. XIII. yüzyılda Anadolu'da, kervan yollarının kesiştiği şehirlerde üretim ve ticaretin düzenini sağlayan bu teşkilat, hem meslekî eğitim hem de ahlaki denetim görevini üstlenmiştir. Bu yapı; esnaf arasında yardımlaşmayı teşvik ederken, hileli mal satışını engellemiş, ihtiyaç sahiplerini desteklemiştir. Üretim yapılan mekânlar aynı zamanda eğitim alanı olarak da kullanılmıştır.

Bu parçada tanıtılan teşkilat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bacıyân-ı Rum
 B) İhtisap
 C) Ahilik
 D) Lonca sistemi
 E) İkta teşkilatı

9. Aşağıda bazı tarihî eserler ve bulundukları şehirler eşleştirilmiştir:

- I. Gök Medrese - Sivas
- II. Hunat Hatun Külliyesi - Kırşehir
- III. Mevlâna Türbesi - Konya

Yukarıda verilen bu eşleştirmelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

11. XII. yüzyılda Artuklu sarayında çalışan bir bilgin, su gücüyle hareket eden otomatlar, şifreli kilitler ve karmaşık su saatleri tasarlamıştır. Eserlerinde ayrıntılı çizimler ve teknik açıklamalar yer almış, bu çalışmalar modern robotik bilimine öncülük etmiştir.

Özellikleri verilen bu âlim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cezerî
- B) Birunî
- C) Farabî
- D) Ali Kuşçu
- E) Harezmi

10. I. Ticaret yolları üzerinde yerleşimlerin oluşması
II. Pazarların gelişmesi ve çarşı - han yapılarının inşası
III. Eğitim, kültür ve dinî yapılarla merkezîleşme yaşanması
IV. Mahallelerin ve atölyelerin şehir çevresine yayılması
Yukarıdakilerden hangilerinin Türk - İslam şehirlerinde ekonomik faaliyetlerin şehirleşmeye etkilerinden olduğu söylenebilir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) I, II ve III
- E) I, II, III ve IV

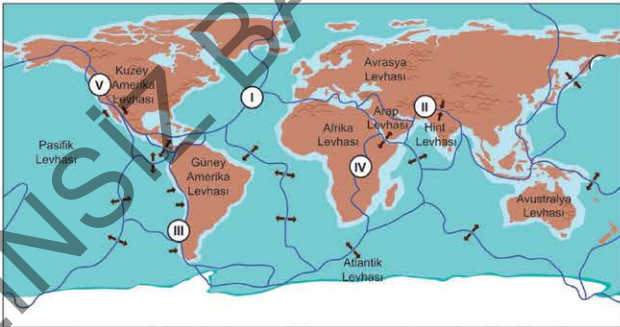
12. Her yıl düzenlenen Ertuğrul Gazi'yi Anma etkinlikleri, Osmanlı Devleti'nin temellerinin atıldığı bölgeye duyulan tarihî bağlılığı canlı tutmak amacıyla yapılmaktadır. Bu etkinliklerde atlı gösteriler, mehteran konserleri ve geleneksel oyunlar sergilenecek Osmanlı'nın Kuruluş Dönemi yad edilmektedir. **Bu şenliklerin aşağıdaki illerin hangisinde yapılması beklenir?**

- A) Bilecik
- B) Kütahya
- C) Konya
- D) Eskişehir
- E) Sakarya

13. Aşağıdakilerden hangisi Türk kültürünün genel özellikleri arasında gösterilemez?

- A) En fazla Kuzey Avrupa kültüründen etkilenmesi
- B) Karasal iklim özelliklerinin görülmesi
- C) Çok köklü ve eski olması
- D) İnsan sevgisini ve dünya barışını benimsemesi
- E) Birçok farklı kültürden etkilenmesi ve onları etkilemiş olması

14. Aşağıda levhalar ile bu levhaların hareket yönleri gösterilmiştir.

Levhaların çeşitlerine ve hareket yönlerine bakıldığında Himalaya Dağları kaç numaralı levha bölgesinde oluşmuştur?

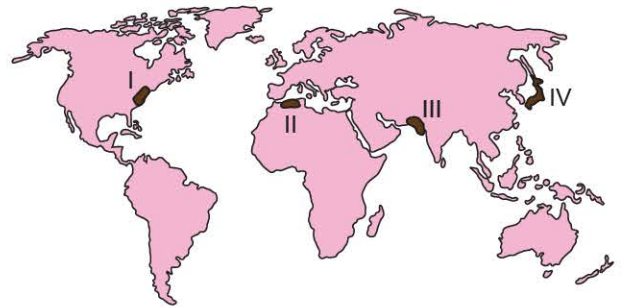
- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

- 15. I. Bitki örtüsünün zayıf olması
- II. Volkanik sahalarda görülmesi
- III. Kimyasal ayrışmanın fazla olması

Yukarıdakilerden hangileri, oluşumlarında dönemlik akarsuların etkili olduğu ve üzerinde peribacası ile kır-gıbayırların geliştiği alanların ortak özelliğidir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

16. Aşağıdaki haritada bazı yerler numaralandırılarak gösterilmiştir.

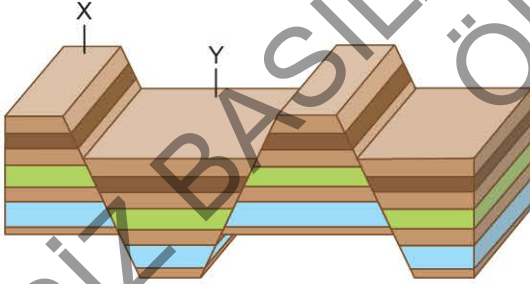
Yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen yerlerin hangilerinin bulunduğu alandaki ülkelerde ikincil ekonomik faaliyetlerde çalışan nüfus oranı diğerlerinden daha fazladır?

- A) I ve II
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

17. Kıtaların üzerinde daha eski dönemlerde oluşmuş yaşlı dağ kuşakları bulunmaktadır. Dünya'nın en yaşlı dağları Paleozoik'te oluşan Kaledoniyen ve Hersiniyen kıvrımlarıdır. **Buna göre, aşağıdakilerden hangisi yaşlı dağlara örnek olarak verilebilir?**

A) And Dağları
B) Alp Dağları
C) Himalaya Dağları
D) Kayalık Dağları
E) İskandinav Dağları

18. Esnek olan tortul tabakaların kıvrılıp yükselmesiyle kıvrım dağları oluşur. Esnekliğini yitirmiş sert yapıdaki tortul tabakalar yan basınçlara uğradıklarında kırılmaya uğrar ve kırık dağları oluşur.

Buna göre, kırıklı dağ sisteminin oluşumunda X ve Y ile gösterilen alanlar aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	X	Y
A)	Horst	Graben
B)	Antiklinal	Horst
C)	Graben	Senklinal
D)	Horst	Antiklinal
E)	Graben	Horst

19. Derinlik volkanizması, yer kabuğunun içerisindeki çatlak ve boşluklara sokulan magmanın yüzeye ulaşamaması sonucu meydana gelir. Magmanın bu alanlarda soğumasıyla yeryüzü şekilleri oluşur.

Aşağıdakilerden hangisi yer kabuğunun derinlerinde meydana gelen magmatik şekillerden biri değildir?

A) Batolit
B) Lakolit
C) Sill
D) Maar
E) Dayk

20. I. Yardang
II. Mantar kaya
III. Peneplen
IV. Kırgıbayır

Yukarıda verilen yer şekillerinden hangileri akarsu aşındırmasına bağlı olarak meydana gelmiştir?

A) I ve II
B) I ve III
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

24. Thomas Kuhn'a göre bilim, bir "paradigma" etrafında örgütlenir. Paradigma, belirli bir bilimsel topluluğun kabul ettiği temel inançları, değerleri, teknikleri ve problem çözme yöntemlerini içeren kapsamlı bir çerçevedir. Bu çerçeve, hangi soruların sorulacağını, hangi cevapların geçerli olacağını ve hangi yöntemlerin kullanılacağını belirler. "Normal bilim" adı verilen dönem, bu paradigmaya sıkı sıkıya bağlı kalarak bulmacaların çözülmesiyle ilerler. Ancak zamanla paradigmaya uymayan "anomaliler" birikmeye başlar ve bu durum, paradigmanın güvenilirliğini sarsarak bilimsel bir krize ve nihayetinde "bilimsel devrime" yol açar.

Parçaya göre paradigmanın bilimsel ilerlemedeki temel rolü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bilimsel araştırmanın sınırlarını ve kurallarını belirleyen kabul görmüş bir harita işlevi görmesi
- B) Bilimsel devrimler sonrasında ortaya çıkan yeni bilgileri reddederek eski sistemi koruması
- C) DeneySEL verilerin toplanmasına odaklanarak teorik çerçeveyi tamamen dışlaması
- D) Anomalileri derhal ortadan kaldırarak bilimin krizlere girmesini sürekli engellemesi
- E) Bilimsel topluluk içinde fikir birliğini tamamen ortadan kaldırarak sürekli bir tartışma ortamı sağlaması

25. Kant , "Aydınlanma, insanın kendi suçu ile düşmüş olduğu bir ergin olmama durumundan kurtulmasıdır." Bu ergin olmayış durumu, insanın kendi aklını bir başkasının kılavuzluğuna başvurmaksızın kullanamayışından kaynaklanmaktadır. İşte bu ergin olmayışa insan kendi suçu ile düşmüştür. Bunun nedenini aklın kendisinde değil, aklını başkasının kılavuzluğu ve yardımı olmaksızın kullanmak kararlılığını ve yürekliliğini gösterememekte aramak gerekir. Bundan dolayı filozof, "Bilmeye cüret et." ve "Aklını kendin kullanma cesaretini göster!" der.

Parçada aşağıdakilerden hangisinin önemi vurgulanmaktadır?

- A) Özgür düşünmenin
- B) Dogmatik düşünmenin
- C) Yöntemli olmanın
- D) Sistemli olmanın
- E) Tutarlı olmanın

26. Aristoteles, hocası Platon'un aksine sanatı, hakikatten uzak bir taklit olarak görmez. Sanatı, Yunanca bir terim olan "mimesis" (taklit) kavramıyla ilişkilendirir; ancak bu taklidi basit bir kopyalama olarak değil, yaratıcı bir yeniden canlandırma olarak nitelendirir. Aristoteles'e göre sanatçı, yalnızca var olanı olduğu gibi yansıtmaz; olayların olması mümkün veya muhtemel olan hâllerini, yani idealize edilmiş bir evrensel gerçekliği betimler. Bu yönüyle şiir ve trajedi gibi sanat dalları, tarihî olayların olduğu gibi aktarılmasından daha felsefi ve evrenselidir. Sanat, izleyicide korku ve merhamet duygularını uyandırarak ruhu arındıran bir "katharsis" işlevi görür.

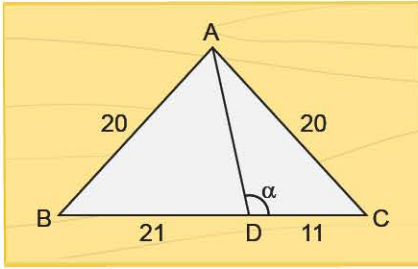
Parçaya göre sanatın temel işlevi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarihî olayları olduğu gibi kaydetmek ve gelecek nesillere aktarmak
- B) İzleyicinin düşünsel yeteneğini geliştirerek toplumsal sorumluluk bilinci kazandırmak
- C) Platon'un eleştirilerine karşı çıkararak sanatı sadece bir eğlence aracı hâline getirmek
- D) Estetik kurallara uyan, mükemmel formda nesneler yaratarak maddi güzelliği yüceltmek
- E) İnsanda olumlu ya da olumsuz duyguları açığa çıkarak insanın ruhunu temizlemek

1. Bu testte Matematik alanına ait toplam 30 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Matematik Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

1.

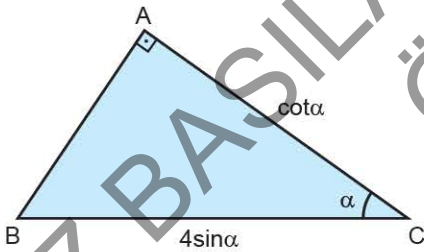

Şekildeki sarı tahtanın üzerine yapıştırılan ABC üçgeni biçimli kartonda $|AB| = |AC| = 20$ birim, $|BD| = 21$ birim ve $|DC| = 11$ birimdir.

$m(\widehat{CDA}) = \alpha$ olduğuna göre $\sin \alpha - \cos \alpha$ farkı kaçtır?

- A) $\frac{7}{13}$ B) $\frac{10}{13}$ C) $\frac{17}{13}$ D) $\frac{20}{13}$ E) $\frac{24}{13}$

2.

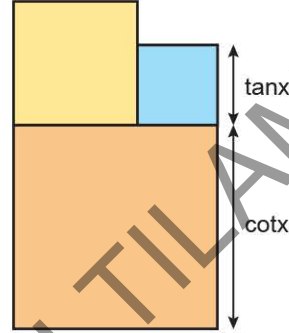
Şekildeki ABC dik üçgeninde $BA \perp AC$ ve $m(\widehat{ACB}) = \alpha$ 'dır. $|AC| = \cot \alpha$ birim ve $|BC| = 4 \sin \alpha$ birim olduğuna göre $|AB|$ uzunluğu birim cinsinden

- I. $2 \sin \alpha$
 II. $\tan \left(\frac{3\alpha}{2} \right)$
 III. $\cot \left(\frac{2\alpha}{3} \right)$

ifadelerinden hangilerine eşit olabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
 D) II ve III E) I, II ve III

3.

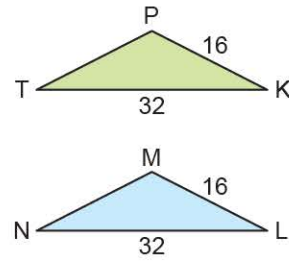

Sarı, mavi ve turuncu renkli kareler, şekildeki gibi aralarında boşluk kalmayacak biçimde düz bir zemine yerleştiriliyor. $0^\circ < x < 90^\circ$ olmak üzere, mavi karenin bir kenar uzunluğu $\tan x$ ve turuncu karenin bir kenar uzunluğu $\cot x$ birim olarak veriliyor.

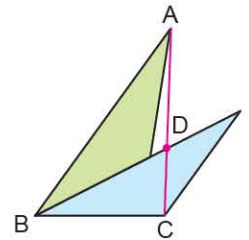
Sarı karenin alanı 8 birimkare olduğuna göre, turuncu ve mavi karelerin alanları toplamı kaç birimkaredir?

- A) 9 B) 10 C) 11 D) 12 E) 14

4.

Şekil I

Şekil II

Şekil I'de biri yeşil, diğeri mavi renkli olan üçgen biçiminde iki eş karton gösterilmiştir. Bu kartonlar, K ve L köşeleri ile birer kenarları Şekil II'deki gibi çıkışacak biçimde bir araya getirildikten sonra $|AC|$ çiziliyor.

Şekil I'de $|PK| = |ML| = 16$ birim, $|TK| = |NL| = 32$ birim ve Şekil II'de $|AC| = 24$ birim olduğuna göre, $|DC|$ uzunluğu kaç birimdir?

- A) 4 B) 5 C) 6 D) 8 E) 9

9. x ve y birbirinden farklı asal sayılar olmak üzere

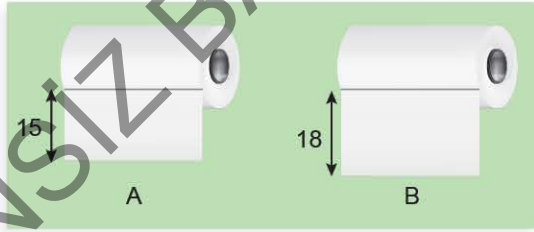
$$A = x \cdot y$$

$$\text{EBOB}(A, 10) + \text{EBOB}(A, 33) = 2$$

olduğuna göre, A 'nın alabileceği en küçük değerin 9 ile bölümünden kalan kaçtır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

10. İşlettiği lokantaya kâğıt havlu almak isteyen Levent Bey, A ve B marka rulo kâğıt havlularını incelemiş, uzunluklarının eşit ve 6 metreden az olduğunu görmüştür. A ve B marka kâğıt havluların koparılabilen tek kullanımlık kısımlarının uzunlukları sırasıyla 15 cm ve 18 cm'dir.

Levent Bey, bu rulo kâğıt havluların yalnızca birinden denemek için lokantasına 2 tane almıştır. Her bir müşterisi ise bu kâğıt havluların koparılabilen tek kullanımlık kısmından üçer parça kullanmıştır.

Buna göre Levent Bey'in aldığı rulo kâğıt havlular en çok kaç müşteri tarafından kullanılmıştır?

- A) 36 B) 30 C) 28 D) 24 E) 18

11. 6 ile tam bölünebilen, rakamları birbirinden farklı ve üç basamaklı A3B doğal sayısının birler ve yüzler basamağının yer değiştirilmesiyle elde edilen üç basamaklı B3A doğal sayısı da 6 ile tam bölünmektedir.

Buna göre, bu koşulu sağlayan kaç farklı A3B sayısı vardır?

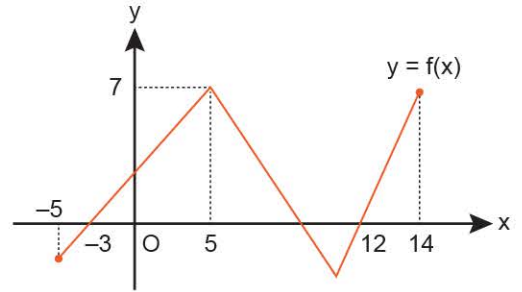
- A) 2 B) 4 C) 5 D) 6 E) 8

12. Bir tüccar, tanesi 450 TL olan kazaklardan belirli sayıda kazak satın alıyor. Kendisine verilen faturada, ödenen miktarın onlar ve onbinler basamakları silik çıktığı için bu faturanın yalnızca $\bullet 74 \bullet 0$ biçiminde beş basamaklı bir sayı olduğu okunabiliyor.

Tüccarın tek sayıda kazak aldığı bilindiğine göre, silik çıkan iki rakamın toplamı kaçtır?

- A) 5 B) 6 C) 7 D) 8 E) 9

- 13.

Yukarıdaki dik koordinat düzleminde $[-5, 14]$ aralığında tanımlı olan $y = f(x)$ fonksiyonunun grafiği verilmiştir.

Bu fonksiyonun sıfırlarının toplamı 17 olduğuna göre, fonksiyonun hem pozitif hem de azalan olduğu aralık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) $[5, 8)$ B) $[5, 9)$ C) $[5, 10)$
D) $(-3, 5]$ E) $[0, 5]$

18. Üç basamaklı A8B ve 6BA sayılarından biri 9, diğeri 10 ile tam bölünmektedir.

Buna göre, dört basamaklı 8A5B sayısının 9 ile bölümünden kalan kaçtır?

- A) 3 B) 4 C) 5 D) 6 E) 7

19. Bir kırtasiyeden alışveriş yapan Merve aşağıdaki faturayı almıştır.

FATURA 13/10/2025		
Ürün	Adet	Birim fiyatı
Defter	12	
Kalem	12	
Silgi	12	
Toplam fiyat		4A6B TL

Bu faturanın üzerine boya döküldüğü için ürünlerin birim fiyatları okunmamaktadır. Defterin birim fiyatı kalemin birim fiyatının 2 katı, kalemin birim fiyatı ise silginin birim fiyatının 3 katıdır.

Faturadaki 4A6B sayısı dört basamaklı bir doğal sayı olduğuna göre, bir silginin birim fiyatı kaç TL'dir?

- A) 38 B) 36 C) 34 D) 32 E) 30

20. $A = \{1, 2, 3, 4\}$
 $B = \{2, 4, 6, 8, 10, 12\}$
 kümeleri ile $f: A \rightarrow B$ fonksiyonu veriliyor.
 $f(1) = 10, f(2) = 8, f(3) = 8$ ve $f(4) = 4$

olduğuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) f fonksiyonunun tanım kümesi 4 elemanlıdır.
 B) f fonksiyonunun değer kümesi 6 elemanlıdır.
 C) $f(2) = f(3)$
 D) f fonksiyonunun en küçük değeri 4'tür.
 E) f fonksiyonunun görüntü kümesi 4 elemanlıdır.

21. Gerçek sayıların bir alt kümesinde tanımlı

$$f(x) = \frac{2x - 1}{x - 4}$$

fonksiyonu veriliyor.

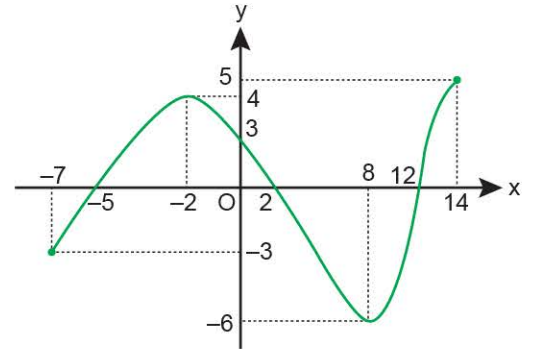
Buna göre

- I. $[5, 10]$
 II. $[0, 8]$
 III. $\{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$

kümelerinden hangileri $f(x)$ fonksiyonunun tanım kümesi olabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
 D) II ve III E) I, II ve III

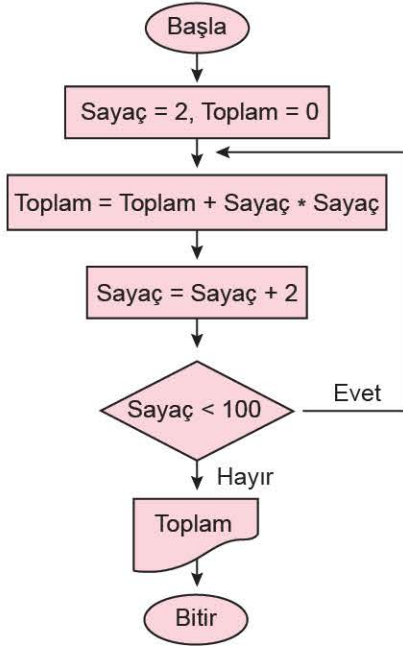
22. Dik koordinat sisteminde belirli bir aralıkta tanımlı $y = f(x)$ fonksiyonunun grafiği verilmiştir.

Buna göre, f fonksiyonu ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) f fonksiyonunun sıfırlarının toplamı 9'dur.
 B) f fonksiyonunun tanım kümesi $[-7, 14]$ aralığıdır.
 C) f fonksiyonunun görüntü kümesi $[-6, 5]$ aralığıdır.
 D) f fonksiyonu $[-2, 8]$ aralığında negatif değerlidir.
 E) f fonksiyonunun minimum değeri -6 'dır.

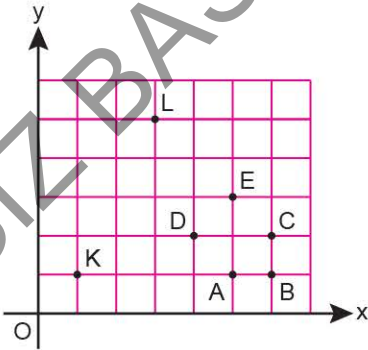
23.

Yukarıda verilen algoritma aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabını bulmak için hazırlanmıştır?

- A) 1 ile 100 arasındaki tek sayıların toplamı kaçtır?
 B) 1 ile 100 arasındaki çift sayıların toplamı kaçtır?
 C) 1 ile 100 arasındaki tek sayıların kareleri toplamı kaçtır?
 D) 1 ile 100 arasındaki çift sayıların kareleri toplamı kaçtır?
 E) 1 ile 100 arasında kaç tane çift sayı vardır?

24.

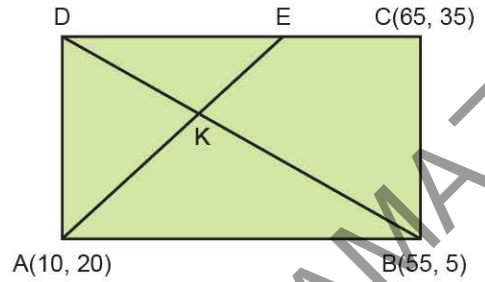

Birimkarelere ayrılmış dik koordinat düzleminde verilen bazı karelerin köşe noktaları işaretlenmiştir.

Buna göre, A, B, C, D ve E noktalarından hangileri K ve L noktalarına eşit uzaklıktadır?

- A) A ve D
 B) B ve C
 C) A ve C
 D) D ve E
 E) B ve D

25.

Şekildeki ABCD dikdörtgeni bir dik koordinat düzlemine yerleştirilince köşelerinden üçü A(10, 20), B(55, 5) ve C(65, 35) noktaları oluyor.

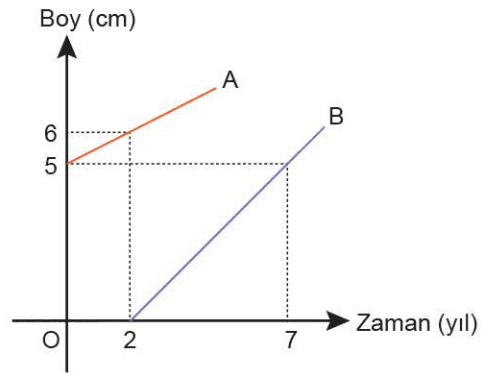
Bu dikdörtgende

$$|DE| = 2|EC| \text{ ve } AE \cap BD = \{K\}$$

olduğuna göre, K noktasının koordinatlarının toplamı kaçtır?

- A) 66
 B) 70
 C) 72
 D) 75
 E) 76

26.

Dik koordinat düzleminde A ve B bitkilerinin boylarının zamana göre değişimi verilmiştir.

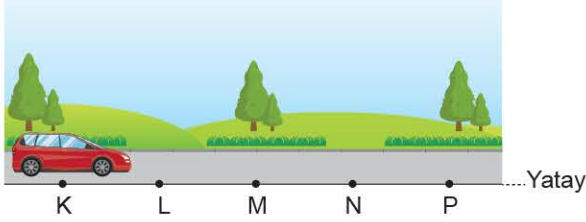
Buna göre, kaçinci yılda B bitkisinin boyunun A bitkisinin boyuna oranı $\frac{4}{3}$ olur?

- A) 24
 B) 26
 C) 28
 D) 30
 E) 32

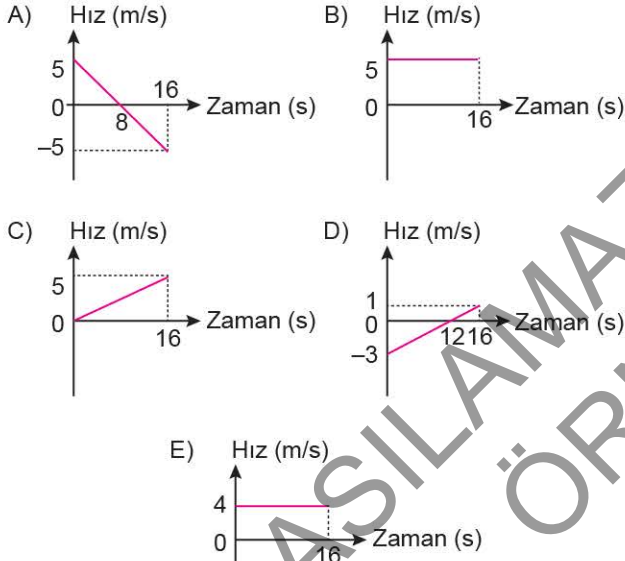
1. Bu testte Fen Bilimleri alanına ait sırasıyla Fizik (1 - 10), Kimya (11 - 20), Biyoloji (21 - 30) ile ilgili 30 soru vardır.
2. Cevaplarınızı, cevap kâğıdının Fen Bilimleri Testi için ayrılan kısmına işaretleyiniz.

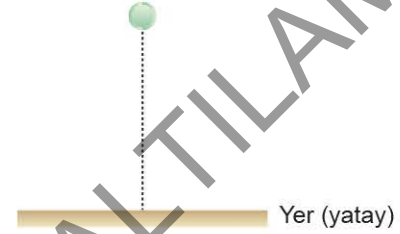
1. Şekildeki yatay yolun K noktasından sabit hızla harekete başlayan araç 12 s sonra N noktasından, N noktasından geçtikten 4 s sonra P noktasından geçmektedir.

Noktalar arası uzaklıklar eşit ve 20 m olduğuna göre, aracın hız - zaman grafiği aşağıdakilerden hangisi gibidir?

2. Hava sürtünmesinin önemsenmediği ortamda bir cisim şeklindeki konumdan ilk hızsız serbest düşmeye bırakılıyor. Cismin havada kalma süresi t , yere çarpma hızının büyüklüğü v , ivmesinin büyüklüğü ise a 'dır.

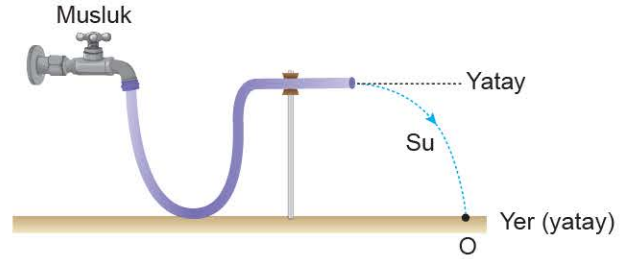

Cisim aynı konumdan yere doğru bir ilk hızla fırlatıldığında t , v ve a için ne söylenebilir?

(Yer çekimi ivmesinin büyüklüğü sabittir.)

	t	v	a
A)	Artar	Artar	Artar
B)	Azalı	Artar	Değişmez
C)	Azalı	Artar	Artar
D)	Azalı	Azalı	Azalı
E)	Azalı	Değişmez	Değişmez

3. Bir musluğun ucuna bağlanmış hortumun diğer ucu şekildeki gibi yere sabitlenmiştir. Musluk yarıya kadar açıldığında hortumun ucundan çıkan su damlacıkları O noktasından yere çarpıyor.

Musluk tamamen açıldığında

- I. Su damlacıkları O'dan ötede yere çarpar.
 II. Su damlacıklarının havada kalma süresi artar.
 III. Su damlacıklarının yere çarpma hızının büyüklüğü artar.

yargılarından hangileri doğrudur?

(Sürtünmeler önemsiz ve yer çekimi ivmesi sabittir.)

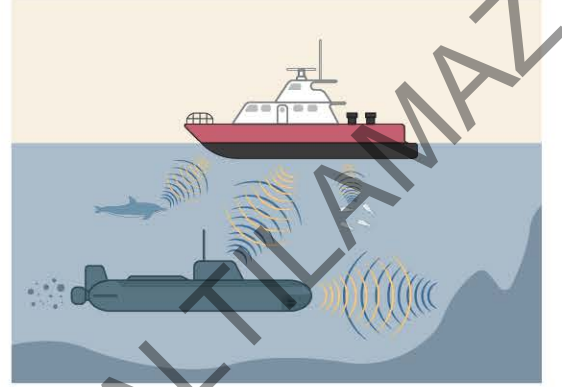
- A) Yalnız I
 B) Yalnız II
 C) I ve III
 D) II ve III
 E) I, II ve III

8. Elektrik, günlük hayatta kullandığımız bir çok aracı çalıştırmasına rağmen, gerekli güvenlik önemleri alınmadığında ciddi tehlikeler oluşturabilir.

Aşağıdakilerden hangisi elektrik akımının tehlikelerinden korunmak için alınacak tedbirlerden biri değildir?

- A) Prizler topraklı olmalıdır.
- B) Elektrik tesisatı tamiratı sırasında eller temiz ve ıslak olmalıdır.
- C) Bir prize birden fazla fiş takılmamalıdır.
- D) Kullanılmayan aletlerin fişi prizden çıkarılmalıdır.
- E) Sigorta kapalı konuma getirilmeden elektrikle ilgili hiç bir işlem yapılmamalıdır.

10. Gemilerde kullanılan sonar cihazı, ses dalgalarını kullanarak suyun altında bulunan cisimlerin boyut ve uzunluklarını ölçmeye yarayan bir cihazdır.

Sonar cihazında kullanılan ses dalgası ile ilgili

- I. Elektromanyetik bir dalgadır.
- II. Katı, sıvı ve gaz ortamlarında yayılabilir.
- III. Titreşim doğrultusuna göre enine dalga sınıfında yer alır

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

9. Eşit kare bölmeli düzlemde oluşturulan periyodik dalgaların görünümü şekildeki gibidir.

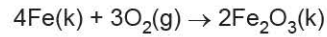
Dalganın ortamdaki yayılma sürati 60 cm/s olduğuna göre

- I. Dalganın dalga boyu 20 cm'dir.
- II. Dalganın genliği 30 cm'dir.
- III. Dalganın frekansı 3 Hz'tir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

11.

Yukarıdaki demir bir çivinin zamanla hava ile etkileşimi sonrasındaki durumu gösterilmiştir.

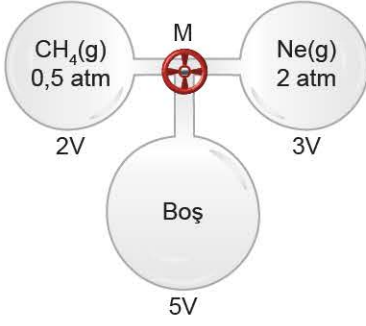
Demir çivideki değişim ile ilgili

- I. İndirgenme - yükseltgenme tepkimesi gerçekleşmiştir.
- II. Demir çivinin kütlesi azalmıştır.
- III. Ürüne dönüşen kısımdaki demir mıknatıs tarafından çekilebilir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

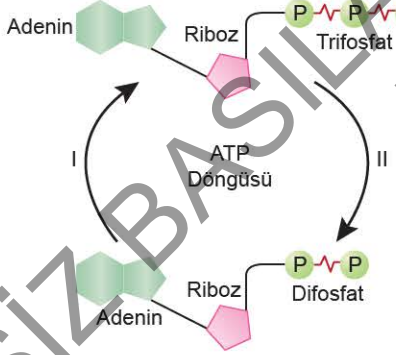
20.

Yukarıdaki sistemde sabit sıcaklıkta kaplar arasındaki M musluğu açılıp sistem dengeye geldiğinde kaptaki son basınç kaç cmHg olur?

- A) 0,7 B) 1,5 C) 1,6 D) 26,6 E) 53,2

21. Aşağıdaki şemada ATP döngüsü verilmiştir.

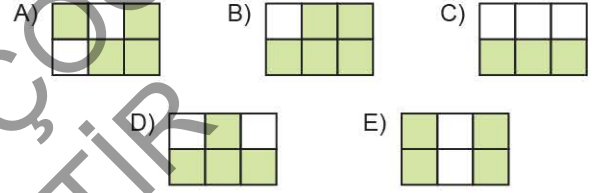
Buna göre I ve II numaralı olaylar ile ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

I	II
A) Enerji girişi olur.	Enerji çıkışı olur.
B) İnorganik fosfat kullanılır.	İnorganik fosfat çıkışı olur.
C) Defosforilasyon adını alır.	Fosforilasyon adını alır.
D) Ekzergonik tepkimelerde gerçekleşir.	Endergonik tepkimelerde gerçekleşir.
E) Fosfat bağı kurulur.	Fosfat bağı yıkılır.

22. Aşağıdaki tabloda fotosenteze ait bazı bilgiler verilmiştir.

Fotosentezde üretilen oksijenin kaynağı karbondioksittir.	Karotenoidler, farklı dalga boylarındaki ışığı soğurup enerjisini klorofille aktarır.	Bitkiler fotosentez için gerekli olan su ve mineralleri kökleri ile topraktan alır.
Fotosentetik canlıların tümünde klorofil pigmenti bulunur.	Fotosentezde üretilen organik besindeki karbonun kaynağı karbondioksittir.	Bitkilerde klorofilin çok az miktarda soğurduğu yeşil ışıkta fotosentez en düşük hızda gerçekleşir.

Tabloda fotosenteze ait doğru bilgilerin olduğu kutular boyandığında aşağıdaki şekillerden hangisi elde edilir?

27. Aşağıdaki tabloda üç farklı besin grubuna ait bilgiler verilmiştir.

Besin grubu	Hücrelerde kullanım süresi	Yüksek enerji uygulamaları
I	Hızlı, kısa süreli	Yoğun fiziksel aktiviteler (bisiklet kullanma)
II	Yavaş, uzun süreli	Uzun süreli dayanıklılık gerektiren aktiviteler (maraton)
III	Orta, uzun süreli	Uzun süreli fiziksel aktiviteler

Buna göre numaralanmış besin grupları aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II	III
A)	Karbohidrat	Yağ	Protein
B)	Yağ	Protein	Karbohidrat
C)	Karbohidrat	Protein	Yağ
D)	Yağ	Karbohidrat	Protein
E)	Protein	Yağ	Karbohidrat

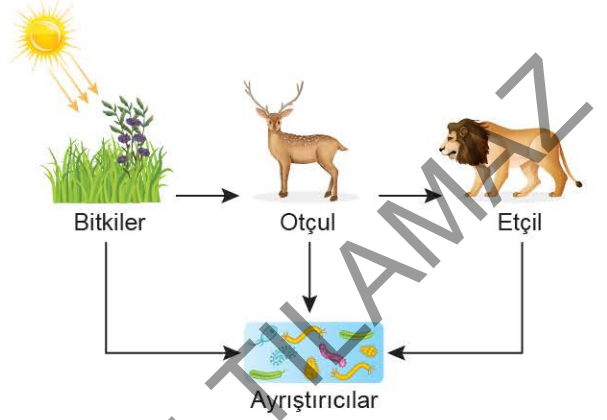
28. Aşağıdaki tabloda komünitedeki türler arası ilişkilerin tanımları verilmiştir.

- I. Her iki tür de zarar görür.
- II. İki türden biri etkilenmezken diğeri zarar görür.
- III. İki türden biri yarar görürken diğeri etkilenmez.
- IV. İki türden biri yarar görürken diğeri zarar görür.
- V. İki tür de yarar görür.

Buna göre, numaralandırılmış ilişkilerle ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

- A) I - Parazitizm
- B) II - Amensalizm
- C) III - Mutualizm
- D) IV - Kommensalizm
- E) V - Rekabet

29. Aşağıda bir ekosistemde bulunan besin zinciri verilmiştir.

Besin zincirindeki canlıları besin piramidine aktararak gösteren bir öğretmen öğrencilerine aşağıdakilerden hangisini söylemeyecektir?

- A) Bitkiler ototrof canlılar olup 1. trofik düzeyde yer alır.
- B) Otçul canlılar herbivor olup 2. trofik düzeyde yer alır.
- C) Enerji akışı; bitkiler → otçullar → etçiller şeklinde gerçekleşir.
- D) Ayrıştırıcılar tarafından parçalanan atıklar, tekrar bitkiler tarafından kullanılır hâle getirilir.
- E) Ayrıştırıcı canlılara enerji akışı sadece 3. trofik düzeydeki etçil canlıdan gerçekleşir.

30. Van ters lalesi endemik bir tür olarak belirlenmiştir.

Buna göre endemik türler için aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Özel botanik parklarda yetiştirilen canlı türleridir.
- B) İnsan etkisiyle başka bölgelere yayılmış tarım ürünleridir.
- C) Sadece belirli bir bölgede doğal olarak yetişen ya da yaşayan canlı türleridir.
- D) Nesli tükenmiş tüm canlı türlerine verilen genel isimdir.
- E) Tüm dünyada yaygın olarak bulunan bitki ve hayvanlardır.